

Спраўны да работы

Гэта пра майго швагра Толіка Грудзінку. Ён і пячка/р, ён і сталя/р. Усё ўме/е, за што б ні ўзя/ўся. Зробіць ня толькі мэ/блю, вокны, дзье/ры, але й ключы/ да дзье/рэй. У эле/трыцы зна/ецца, адраманту/е, што хочаш: прас, пыласмок, парасон, чараві/кі. Можа быць за краўца/ і за шаўца/. Майстра на ўся/кія шту/кі. Майстру/е, ла/дзіць, штуку/е.

Цяпе/рака мой швагер працуе цесьляром на будоўлі. Яго запрасі/лі ста/віць дом на два паве/рхі, з адме/тным гзы/мсам, з камі/нкам... Гаспадары/ ве/далі, каму/ даве/рыць гэ/ткую пра/цу. Анатоля ма/е спрыт у рукох, ён добры фаховец.

Тэма: Абслуга

Па-беларуску кажуць так

Насе/льніцтву прапану/юцца новыя ві/ды паслу/гаў.

Паслу/га — гэ/та дапамога, дзе/янне, якое прыносіць кары/сьць і/ншаму.

Распара/днік прапанава/ў нам свае/ паслу/гі.

Развяза/ць прабле/мы побыту нам дапаможа бюро паслу/гаў.

Яму падпара/дкаваная ўся абслуга.

Я ўвесь час слугава/ў вам, а цяпе/р вы мне паслугу/йце.

Нам паслугу/е кампу/тар.

Населению предлагаются новые виды услуг.

Услуга — это помощь, действие, которое приносит пользу другому.

Распорядитель предложил нам свои услуги.

Решить бытовые проблемы нам поможет бюро услуг.

В его распоряжении — весь обслуживающий персонал.

Я всё время ухаживал за вами, а теперь вы за мной поухаживайте.

Нам послужит компьютер.

Мы пераяжджа/ем на новую кватэ/ру. Рэ/чаў поўна, і нам трэ/ба замовіць машы/ну ў тран/спартным аге/нцтве. Там дапамогуць усё пераве/зці.

— Добры дзень!

— Добры дзень! Чым я магу/ вам дапамагчы/?

— Я хаце/ў бы аформіць замову.

— Яку/ю работу вам трэ/ба вы/канаць?

— Замяні/ць у кватэ/ры сантэх/ніку, шы/бы ды лінолеўм.

— Добра. Калі/ ла/ска, вазьмі/це каталёг і вы/берыце, што вам больш падаба/ецца.

— Ці можна было б пачы/сьціць гэ/ты дыва/н да за/ўтра?

— Разгарні/це, калі/ ла/ска. Не, дываны/ з шаўкагра/фіяй мы бярэ/м на чы/шчаньне тэ/рмінам на ты/дзень.

— Ці пафарбу/еце гэ/ты каўне/р у руды/ колер?
 — Не, паку/ль што мы фарбу/ем рэ/чы толькі з натура/льнага фу/тра. Але/ тут недалёка, пры ву/ліцы Бранісла/ва Тарашке/віча, ёсьць адна/ фарбава/льня. Падыдзі/це да іх, яны/ выконваюць такі/я работы. Дава/йце я вам пакажу/, як туды/ патра/піць.

У гэ/тым атэль/е — добры/я шва/чкі. Яны/ ня толькі спры/тныя майстры/хі, але/ й ве/тлівыя, і ўва/жлівыя да сваі/х зака/зьнікаў.
 — Ці падаба/ецца вам кару/нкавая аздоба?
 — Дзі/ва што! Добра/ стасу/ецца з фасонам суке/нкі.
 — А па/сак?
 — Усё па модзе!

— Зрабі/це паслу/гу. Мне патрэ/бны лі/штвы.
 — Зірні/це, ці гэ/ткі ўзор вам даспадобы?
 — Не, я б хаце/ў сустрэ/цца з мастаком і патлума/чыць, чаго мне трэ/ба.
 — Калі/ ла/ска. Падымі/цеся на другі/ паве/рх, пе/ршыя дзье/ры напра/ва. Запыта/йцеся Тодара.
 — Дзя/куй.

— Гарніту/р мне падаба/ецца, а вось як ён будзе насі/цца?
 — Не турбу/йцеся, ткані/на не каме/чыцца.
 — А як гэ/тыя швы?..
 — Ну што вы! З гэ/тымі дэкараты/ўнымі шва/мі гарніту/р выгляда/е вельмі эфэ/ктна і будзе падкрэ/сьліваць ва/шую індывіду/льнасьць.

Мыць бялі/зну мне зручна ў пральні самаабслу/гай.
 Я хутка магу/ ўсё памы/ць, накрухма/ліць, папрасава/ць.

— Я б хаце/ў пастры/гчыся й пагалі/цца.
 — Як вас пастры/гчы?
 — За/ду — коратка, а сьпе/раду — ня вельмі.
 — Вушы адкры/тыя?
 — Так.
 — Скроні/ прамы/я ці касы/я?
 — Хай бу/дуць прамы/я.

— Вы жывяце/ ў гатэ/лі з усі/мі выгодамі?
 — Так. Тэлеві/зар, лядоўня, ва/нна, душ. Ёсьць цыру/льня і, на/ват, ла/зьня.
 — Але/ ж усё гэ/та, пэ/ўна, дорага кашту/е?
 — Ве/дама, затое з абслу/гай няма/ аніякіх прабле/маў — усё прыя/зна, хутка і зычлі/ва.

Не магу/ зачыні/ць дзье/ры: палама/лася кля/мка. Але/ ці дам ра/ды папра/віць? Я ж не стала/р і не цясяля/р. Найму/ майстроў, каб абла/дзілі ха/ту. Дарма/ што стара/я. Хай фарні/ру пакладу/ць, паліту/рай пафарбу/юць. Сусе/д мой гэ/так зрабі/ў, — загавары/ла ха/та!

Мне трэба добра выглядаць. Яшчэ мне патрэбны дробныя грошы для рэшты і... настрой для кліента.

Я кельнэр. Да мяне зьвяртаюцца з усіх бакоў. З кожным я размаўляю, з кожным мушу ўсталяваць кантакт. Таму мае кліенты задаволеныя.

Практыкуйцеся

1. Адкажыце на пытанні.

Якімі жыллёвымі паслугамі вы карыстаецеся?

Ці даводзілася вам выконваць цяжкую, тынкавальную работу?

Ці для вас складаная праблема — рамонт кватэры?

Ці вы давалі калі абвестку ў бюро паслугаў? Пра што?

Ад каго мелі сяброўскую дапамогу на будаўніцтве лёцішча?

Як вы разумеце сэнс слова «абслуга»?

Ці ахвотна вы дапамагаеце іншым?

Ці ведаеце, адкуль узятыя словы: «Усё, што хочаце, каб рабілі вам людзі, тое і вы рабіце ім»?

Ці вы згодныя з тым, што гэта ёсць «залатое правіла» маральнасці?

2. Ці вы наведваеце фізкультурна-аздараўленчыя цэнтры? На падставе прапанаванага тэксту раскажыце, што там ёсць, якімі паслугамі можна карыстацца.

Каля нашага дому ёсць фізкультурна-аздараўленчы цэнтар. У іх і басейн, і лазня з парылняй, і шэйпінг, і розныя спартовыя сэкцыі. Кожны там можа знайсці занятак сабе пад густ. Прыкладам, сёння пасля лазні з сухой парай я з гадзіну яшчэ паплаваў у басейне.

А мая Лёдзя ходзіць туды на шэйпінг. Гэта такія скокі пад музыку дзеля добрай фігуры. І здаецца мне, постаць цяпер у маёй Лёдзі ня горшая, чым у фотамадэлі. Калі ідзем разам з ёю па вуліцы, на яе зьвяртаюць увагу. Не скажу, што гэта мне непрыемна.

Нашыя дзеці гуляюць там у тэніс. Хто ведае, можа з іх выйдуць якія чэмпіёны? А ня будзе з іх чэмпіёнаў — такой бяды, усё адно вярта займацца спортам.

Наагул, мне ў гэтым фізкультурна-аздараўленчым цэнтры ўсё падабаецца: і відэасалён, і іхная камінная заля, а найбольш — іхная вёлівая абслуга.

3. Што будзеце рабіць?

Сапсавалася пралая машына.

1. Патэлефаную ў рамонтнае атэльё.
2. Паспрабую адладзіць сам.
3. Мне надакучыла рамантаваць — мабыць, куплю новую.
4. Паводле гарантыі вярну назад у краму.
5. Буду мыць бялізну рукамі.

Даўно парабіць рамонт кватэры.

1. Ніколі не бяруся за справу, якой ня дам рады.
2. Дамоўлюся з рамонтнікамі з ЖЭСу.
3. Пашукаю майстроў, пагляджу абвэсткі ў газэтах.
4. Зраблю ўсё самастойна: пабялю, паклею, пафарбую. Лепш за мяне ніхто ня зробіць.

Ва́ша ле́цішча — убаку́ ад
тра́нспарту.

1. Буду хадзіць пехатою ці езьдзіць на ровары.
2. Пераеду жыць на ле́цішча.
3. Куплю легкавік.
4. Буду шукаць, хто падвязе.
5. Хоцькі-няхоцькі, давядзецца прадаць.

Ясь распавядае

У мяне зноў ёсьць нагода вы́правіцца ў падарожжа. Прыяжджаюць мае даўнія сябры з Ба́лтыі. Ну, а госьці ёсьць госьці — іх трэ́ба забаўляць. Гасьпяваць будуць усяго толькі шэсьць дзён. Таму я загадзя пляную, як скарыстаць час. Найверагодней, што паедзем па гістары́чных мясьцінах. Зьбіраюся прапанаваць ім паездку ў Мі́рскі за́мак, Нава́градак і Нясьві́ж, бо яны там яшчэ́ не былі́.

У якія дні й куды́ можна паехаць? Пра гэ́та я папытаюся ў
экскурсі́йным бюро. Зра́ньня мы зь Яні́най і прыйшлі́ сюды́.

— Добры дзень!

— Добры дзень! Праходзьце, сядзьце! Што мы можам вам прапанаваць?

— Нас цікавіць «Белару́скае гістары́чнае кола».

— Калі́ ласка. У нас ёсьць экскурсіі ў Мі́рскі за́мак, Нава́градак, Нясьві́ж, Засла́ўе, Вя́зынку, Ра́дашкавічы, Гальша́ны, Хаты́нь і на Курга́н Сла́вы, у Малы́ Трасьцяне́ц. Прапану́ем таксама экскурсіі ў Тураў, Крэ́ва, Гора́дню, Полацак, Берасьце́йскую крэ́пасць і да Камяне́цкай ве́жы.

— Заўтра мы сустрэ́каем гасьце́й. Што ў вас ёсьце́ка на сераду́?

— На сераду́... За́раз зі́рне́м... Вось, ёсьць экскурсі́я ў Полацак, паездка аўтобусам, выпраўля́емца а 6-й гадзі́не ра́ніцы. Там мы ма́ем экскурсію з агля́дам гора́ду, Сафі́йскага сабору ды адну́ гадзі́ну вольнага ча́су.

— Шкада́, ура́нку нам ані́як не выпада́е.

— Добра, тады́ ёсьць апо́ўдні экскурсі́я «Засла́ўе, Вя́зынка і Ра́дашкавічы». Вы пазнаёміце́ся са старажы́тным Засла́ўем, паба́чыце «Замэ́чак» (X-е стагодзьдзе), магі́лу Рагне́ды, пабыва́еце ў Вя́зынцы, на радзі́ме Я́нкі Купа́лы, паба́чыце Ра́дашкавічы.

— Во як! Мы паедзем на гэ́тую экскурсію. Нам патрэ́бныя чаты́ры ме́сцы.

— Калі́ ласка, вось ва́шыя біле́ты. Аўтобус адпраўля́ецца ад літарату́рнага музэ́ю Я́нкі Купа́лы ў сераду́ а 14-й гадзі́не.

— Дзякуем. І яшчэ́ хаце́лася б што-не́будзь на пя́тніцу.

— У пя́тніцу ў нас «Нясьві́ж, Мі́рскі за́мак і Нава́градак». Сьпяра́ш мы агляда́ем Нясьві́скі за́мак. Потым вы ма́еце вольны час і можа́це прайсьці́ся па старадаў́нім па́рку, пасядзе́ць на бе́разе маляўні́чага возера, абня́ць знакамі́ты дуб — жы́вы помні́к белару́скай гісторы́і. Пасьля́ гэ́тага мы паедзем агляда́ць Мі́рскі за́мак і заедзем у Нава́градак — пер́шую сталі́цу Вялі́кага Кня́ства Літоўскага. Я прапану́ю вам гэ́ты маршру́т.

— Але́ ці не за́на́дта гэ́та дора́га?

— Заўва́жце, у ко́шт экскурсі́і ўваходзі́ць харчава́ньне. Я ўпэ́ўненая, што вы не пашкаду́еце.

— Добра. Пэ́ўна ж, паедзем. Шчы́ра дзяку́ю вам за дапамо́гу. Да сустрэ́чы.

— Вось ва́шыя біле́ты, чака́ем вас у пя́тніцу а 6-й гадзі́не на пло́шчы Незале́жнасьці. Да сустрэ́чы.

Практыкуйцеся

4. Адкажыце на пытаньні.

Хто прыяжджае да Яся?
Ці шмат часу маюць Ясёвы госьці?
Як яны будуць бацьць час у Беларусі?
Што саваім гасьця м мае прапанаваць Ясь і чаму?
Ясь выбірае маршруты паводле праспэктаў ды каталёгаў?
На якія маршруты скіроўваюць турыстаў у экскурсійным бюро?
Якія экскурсіі прапанавалі Ясю?
Ясь згадзіўся з усімі прапановамі? Чаму?
Што зацікавіла Яся?
Чым адметная экскурсія ў Полацак?
Чым адметная экскурсія «Заслаўе, Вязынка і Радашкавічы»?
Чым адметная экскурсія «Нясвіж, Мірскі замак і Наваградак»?
Адкуль адпраўляецца аўтобус на экскурсію ў Вязынку?
Чаму Ясь удакладніў кошт пуцёўкі?
Якія з маршрутаў зацікавілі вас? Чаму?
Якія яшчэ беларускія гістарычныя мясціны вы ведаеце?
У якіх беларускіх гістарычных месцах вы былі?
На якую экскурсію вы паедзеце неўзабаве?

5. Дайце слушны адказ, хто што робіць.

1) цырульнік	1) будзе дамы з цэгля
2) майстар гадзіннікаў	2) шые абутак: чаравікі, боты, пантофлі
3) кравец	3) тынкуе столь і сьцены
4) шавец	4) ладзіць аўто
5) муляр	5) ладзіць электронныя і мэханічныя гадзіннікі
6) тынкоўнік	6) гатуе розныя смачныя стравы
7) цясьляр	7) шые вопратку: сукенкі, кашулі, камізэлькі
8) кухар	8) даглядае электрыку
9) касмэтоляг	9) дапамагае людзям быць прыгожымі
10) аўтамэханік	10) стрыжэ валасы ды голіць бароды
11) электрык	11) ставіць вокны і дзьверы

6. На падставе наступнага тэксту раскажыце пра свой паход у рэстарань. Зь якой нагоды вы былі ў рэстарань? З кім вы былі? Як вас абслугоўвалі? Што вы замовілі? Ці было смачна? Ці бралі што з алькагольных напояў? Колькі каштаваў ваш заказ? Ці спадабалася вам? Ці пойдзеце наступным разам у гэтую рэстарань?

Прыехаўшы з адпачынку, мы адразу мусілі парупіцца пра вячэру. Ведама ж, лядоўня парожня! А тут якраз госьць нада рыўся.

Мы запрасілі яго ў «Мядзведзя». Гэта рэстарань зь беларускай кухняй. І абслуга тут як мае быць.

Да нас за раз жа падышла кельнэрка.

— Ці гэтыя месцы вольныя?

— Так! Сядайце, калі ласка.

Мы заказалі страваў, якіх яна нам нараіла.

— Вось ваш зака'з. Сма'чна е'сьці!

— Дзя'куй!

Дагэ'туль наш госьць зь белару'скай ку'хні каштава'ў толькі дра'нікі. А тут — гэ'ткі вы'бар! Ды яшчэ' і афіцыя'нтка не пакіда'е нас без ува'гі.

— Досьць уту'льны куток, ці ня пра'ўда?

— Дык гэ'та ж найле'пшая рэ'стара'цыя ў горадзе!

7. Раскажыце, як вы замаўлялі пуцёўку ў экскурсійным бюро ці турысцкай агенцыі.

8. Перакладзіце на беларускую мову.

Сегодня у меня выходной день, и я занимаюсь хозяйственными делами. Пересмотрел нашу обувь — надо кое-что починить. Нужны новые подметки, набойки. В ботинках нужно укрепить каблуки и ещё придется поменять молнию. Вот эти кожаные туфли поначалу были как раз, а теперь что-то колет. Не пойму, откуда здесь взялся гвоздь?

В общем, собираюсь в мастерскую. Ремонт обуви — рядом. Мастера у нас неплохие, быстро выполняют заказы. Всегда посоветуют, подскажут, что и где нуждается в ремонте. Услуги иногда стоят недёшево, зато на качество работы жаловаться не приходится.

Пойду, пока есть время, через полчаса мастерская закрывается.

Кароткія размовы (чытайце ўголос)

— На чым павязе'м мэ'блю?
— Ё'сьць жа тра'нспартныя паслугі!
— А ты ўжо заплаці'ла за даста'ўку?
— Яшчэ' не. За'раз пойдзем.

— На чём мы повезём мебель?
— Есть же транспортные услуги!
— А ты уже заплатила за доставку?
— Ещё нет. Сейчас пойдём.

— Нам трэ'ба знайсці' ня'нюку для свайго малога.
— Ня ве'даеш, што рабі'ць? Вазьмі' рэкла'мны дада'так і прагле'дзь абв'эсткі. Будзь пэ'ўны, што-не'будзь ды знойдзеш.

— Нам надо найти няню для своего малыша.
— Не знаешь, что делать? Возьми рекламное приложение и просмотри объявления. Будь уверен, что-нибудь да найдёшь.

— Я б хаце'ла гэ'ткае ўча'саньне, як на мадэ'лі.
— Калі' ла'ска, зробім так, як хочаце. У нас жада'ньне кліе'нта — гэ'та закон.

— Я бы хотела такую причёску, как на модели.
— Пожалуйста, сделаем так, как хотите. У нас желание клиента — это закон.

— Што менаві'та не задавальня'е жыхароў ва'шага дому?
— Ця'сьля'рна-сталя'рныя, тынкава'льна-маля'рныя і да'хавыя работы.

— Что именно не удовлетворяет жильцов вашего дома?
— Плотнико-столярные, штукатурно-малярные и кровельные работы.

— Паслухай, яка абе́стка: «За 10 кілямэ́траў ад гораду прадае́цца катэ́дж з усі́мі выгодамі».

— Цікава, колькі ж ё́н будзе каштава́ць?

— Блізка ад гораду, усе́ выгоды. Пэ́ўна ж, цана́ будзе немала́я.

— Што там доўга разважа́ць, давай патэлефану́ем.

— Послушай, какое объявление: «В 10 километрах от города продаётся коттедж со всеми удобствами».

— Интересно, сколько же он будет стоить?

— Близко от города, все удобства. Конечно, цена будет немалая.

— Что там долго гадать, давай позвоним.

— Куды́ ж так надоўга зьнік?

— Хадзі́ў у туры́сцкае бюро, узя́ў пуцёўку ў Гішпа́нію.

— У Гішпа́нію? І колькі ж ты га́хнуў?

— Увё́сь гама́н спустошы́ў.

— А ці ня лепш падарожнічаць самату́гам? Гэ́та выходзіць таньне́й.

— Не. Для мяне́ добрае тое падарожжа, дзе выгода і бясьпе́ка.

— Где так долго пропадал?

— Ходил в туристическое бюро, взял путёвку в Испанию.

— В Испанию? И сколько же ты всадил?

— Все деньги с кошельком.

— А не лучше ли путешествовать дикарём? Это получается дешевле.

— Нет. Для меня хорошо то путешествие, где комфорт и безопасность.

Майстры слова гавораць

Гравю́ры Скары́ны! Ё́н вы́разаў і́х
На спракаве́чным дрэ́ве гі́сторыі
Свайго́ народу,
Хоць мог бы падабра́ць
І больш пада́тлівы
І больш удзя́чны матэ́рыял.
І вы́разаў ё́н і́х ня шты́хелем-разцом,
А промнем сонца, промнем сваёй ве́ры
І любові да народу.
Таму́ штрых кожны быў такі́ глыбокі,
Што ні агонь, ні забы́цьцё, ні ворагі, ні час
Гравюраў гэ́тых зні́шчыць не змаглі́.
І сёньня не́йкая чароўная живе́ ў і́х сі́ла,
Яка́я сляпы́м вярта́е зрок,
Глухі́м — і́х слых, няпомня́чым — і́х па́мяць,
А безьязы́кім — мову.

Максі́м Танк